

Dosarul nr. 2ri-342/16

Instanța de fond: CA Chișinău – A. Gavrilița

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu,

Judecători

Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea,
Dumitru Mardari, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către avocatul Ion Grecu în interesele Rodicăi Moțpan în pricina la cererea înaintată de Rodica Moțpan împotriva Agenției Ipotecare „Vis Urban” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Banca Comercială „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni privind separarea bunului din masa debitoare,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, prin care s-a respins cererea înaintată de Rodica Moțpan privind separarea bunului din masa debitoare,

C O N S T A T Ă :

La 25 aprilie 2016 Rodica Moțpan s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere de chemare în judecată împotriva AI „Vis Urban” SRL privind separarea bunului din masa debitoare, a apartamentului nr. 97 situat în blocul doi al complexului locativ amplasat pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău, cu suprafața totală de 52,1 m.p.

În motivarea cererii Rodica Moțpan a indicat că în baza contractului cu privire la investirea capitalului în construcție nr. 25/1 din 14 octombrie 2004, încheiat cu AI „Vis Urban” SRL, a investit mijloace bănești în sumă de 273 dolari SUA pentru 1 m.p. pentru construcția apartamentului nr. 97 cu suprafața de 52,1 m.p., amplasată în blocul locativ din str. I. Dumeniuc, 14 mun. Chișinău. În conformitate cu prevederile contractului, a achitat integral AI „Vis Urban” SRL prețul bunului imobil 13.519 dolari SUA și 1.332,54 euro, iar în anul 2008 antreprenorul i-a transmis în posesie bunul imobil și l-a folosit ca bun proprietar achitînd serviciile aferente întreținerii

acestui. Iar, la 19 septembrie 2008 blocul locativ vizat a fost dat în exploatare în temeiul procesului – verbal de recepție finală nr. 837-1, însă AI „Vis Urban” SRL nu și-a executat obligația conform contractului investițional nr. 25/1 de a-i transmite beneficiarului bunul imobil în proprietate, în legătură cu ce s-a adresat în instanța de judecată pentru a-și apăra și recunoaște dreptul de proprietate.

Rodica Moțpan a menționat că, prin hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 30 martie 2012, s-a admis parțial acțiunea înaintată de către Rodica Moțpan împotriva BC „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA, SRL „Maconst – Prim” și SRL „Vis Urban”. S-a recunoscut după Rodica Moțpan dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 97 situat la etajul 1, blocul II al complexului locativ, amplasat pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău, cu suprafața de 52,1 m.p.. Pretenția privind recunoașterea parțial nulă a actelor juridice, radierea din Registrul bunurilor imobile a ipotecii, anularea măsurilor de asigurare s-au respins. Hotărârea primei instanței din 30 martie 2012 a fost menținută prin decizia instanței de apel din 09 aprilie 2013 și decizia Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2013.

Reclamanta a susținut că s-a adresat cu cerere Organului Cadastral, prin care a solicitat înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil apartamentul nr. 97 din blocul locativ de pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău, însă cererea a fost respinsă, din motiv că apartamentul menționat este grevat cu ipotecă în folosul BC „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA și asupra lui sînt aplicate sechestre și interdicții prin încheieri ale executorilor judecătorești.

Rodica Moțpan a indicat că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2014 s-a intentat procesul de insolvență față de AI „Vis Urban” SRL, cu desemnarea administratorului, care va prelua în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile ce aparțin masei debitoare. Astfel, la 29 martie 2016 s-a adresat administratorului insolvenței AI „Vis Urban” SRL cu cerere privind separarea apartamentului nr. 97 din blocul locativ de pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău, din masa debitoare conform art. 48 al Legii insolvenței. Administratorul insolvenței prin decizia nr. 4/2016 din 10 aprilie 2016 a dispus respingerea cererii de separare a bunului din masa debitoare, invocînd ca motiv existența unui litigiu de drept în privința priorității drepturilor deținute de creditorii garantați Rodica Moțpan și BC „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA asupra apartamentului nr. 97 din blocul locativ de pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău și că administratorul nu este în drept de a separa din masa debitoare apartamentul dat, asupra căruia pretind doi creditori garantați.

Rodica Moțpan a solicitat în instanța de insolvență separarea bunului din masa debitoare, a apartamentului nr. 97 situat în blocul doi al complexului locativ amplasat pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău, cu suprafața totală de 52,1 m.p.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 12 mai 2016 s-a dispus atragerea în proces ca intervenient accesoriu BC „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA (f.d. 96 – 97).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 s-a respins cererea înaintată de către Rodica Moțpan privind separarea din masa debitoare și transmiterea bunului (f.d. 108 - 112).

La 29 septembrie 2016 avocatul Ion Grecu în interesele Rodicăi Moțpan a înaintat cerere de recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii (f.d. 114 - 115).

În conformitate cu art. 8, alin. 1) al Legii insolvențității nr. 149 din 29.06.2012 termenul de declarare a recursului împotriva hotărârilor și încheierilor instanței de insolvențitate este de 15 zile calendaristice din data pronunțării ei.

Recursul depus la data de 29 septembrie 2016 se consideră a fi depus în termen.

Examinînd materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat urmează a fi admis.

Conform art. 445 alin. (1) lit. c) CPC instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului instanța de recurs constată că la 07 februarie 2014 AI „Vis Urban” SRL a înaintat cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvențitate. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 februarie 2014 a fost admisă spre examinare cererea privind intentarea procesului de insolvențitate față de AI „Vis Urban” SRL și în scopul prevenirii modificărilor stării bunurilor debitorului în perioada de până la intentarea procesului de insolvențitate s-a dispus aplicarea măsurilor de asigurare în conformitate cu prevederile Legii insolvențității. În calitate de administrator provizoriu a fost numit ÎI „Petric Ruslan”.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din 12 martie 2014 a intentat procesul de insolvențitate față de AI „Vis Urban” SRL, a desemnat în calitate de administrator al insolvențității ÎI „Petric Ruslan”. Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015 s-a confirmat planul privind aplicarea procedurii de restructurare. S-a încetat procedura de insolvențitate față de debitorul AI „Vis Urban” SRL. S-a desemnat în calitate de administrator al AI „Vis Urban” SRL în procedură de restructurare ÎI „Gavriș Nicolae”.

În procesul de insolvențitate, la data de 25 aprilie 2016 Rodica Moțpan s-a adresat în instanța de insolvențitate împotriva AI „Vis Urban” SRL cu cerere privind separarea din masa debitoare a apartamentului nr. 97 din blocul locativ de pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău. Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 s-a respins cererea înaintată de Rodica Moțpan privind separarea din masa debitoare și transmiterea bunului, ca neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit constată prematură concluzia instanței de insolvențitate privind respingerea cererii de separare a bunului din masa debitoare și transmiterea bunului, din următoarele motive.

Potrivit art. 48 alin. (1) al Legii insolvențității nr. 149 din 29 iunie 2012 persoana care, în baza unui drept real sau personal, poate demonstra că bunul nu poate fi inclus în masa debitoare nu este creditor chirografar. În acest caz, persoana înaintează administratorului insolvențității/lichidatorului o cerere de separare a

bunului din masa debitoare sau de partajare a patrimoniului din proprietatea comună deținută împreună cu debitorul.

(2) Persoana este obligată să indice în cererea indicată la alin.(1) titlul în a cărui bază cere separarea sau partajarea masei debitoare, bunurile care urmează a fi separate sau partajate, evaluarea lor, locul unde se află, persoana care le deține sau le administrează.

(3) În caz de refuz al administratorului insolabilității/lichidatorului, instanța de insolabilitate, la cererea persoanei interesate, va stabili bunurile supuse separării sau partajării, calitatea de proprietar sau de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecăruia și creanțele, născute din starea de proprietate comună, pe care coproprietarii le au unii față de alții. Dacă se împarte o moștenire, instanța va mai stabili datoriile transmise prin moștenire, datoriile și creanțele comoștenitorilor față de defunct, sarcinile moștenirii.

(4) Instanța de insolabilitate va face separarea sau partajarea în natură a masei debitoare prin formarea unor loturi de atribuire. În cazul în care nu sunt egale în valoare, loturile se întregesc printr-o sumă de bani. La formarea și la atribuirea loturilor, instanța va ține seama de acordul părților, de mărimea cotei părți, ce se cuvine fiecăruia ca urmare a separării sau a partajării masei debitoare, de natura bunurilor, de domiciliul și de ocupația părților, de faptul că unii coproprietari, înainte de a se cere separarea sau partajarea, au făcut construcții, îmbunătățiri sau altele asemenea cu acordul coproprietarilor.

Instanța de insolabilitate în motivarea hotărârii a invocat, că în temeiul hotărârii Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 30 martie 2012, rămasă definitivă și irevocabilă, a fost admisă parțial cererea Rodicăi Moțpan către BC “Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA, SRL “Maconst – Prim” și SRL “Vis Urban”, s-a recunoscut Rodicăi Moțpan dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. 97, amplasat pe str. I. Dumeniuc, 14, mun. Chișinău, iar cerințele referitoare la recunoașterea parțială nulă a actelor juridice, radierea din registrul bunurilor imobile a ipotecii, anularea măsurii de asigurare au fost respinse ca neîntemeiate și tardive.

Astfel că, instanța de insolabilitate a indicat că asupra apartamentului solicitat spre separare, BC „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” SA deține dreptul de ipotecă în temeiul unui contract de ipotecă valabil, neanulat până în prezent.

Instanța de recurs conchide că instanța de insolabilitate, soluționând chestiunea ce ține de separarea bunului din masa debitoare, nu a indicat motivele de fapt și de drept întru respingerea cererii, or, în partea motivată a deciziei instanța s-a referit numai la hotărârea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 30 martie 2012, rămasă definitivă și irevocabilă, fără a specifica care sunt temeiurile legale de respingere a cererii de separare, în condițiile când alți creditori garantați au beneficiat de dreptul de separare a bunurilor în baza hotărârilor aceleiași instanțe (f.d.39-45)

Analizând circumstanțele speței prin prisma normelor legale, care reglementează modalitatea și temeiurile de separare a bunurilor din masa debitoare, instanța de recurs constată că pentru a solicita separarea unui bun din masa debitoare, solicitantul trebuie să demonstreze că deține un drept real sau personal asupra bunului în cauză, precum și să indice titlul acestui drept.

La caz, se constată că instanța de insolabilitate la examinarea speței nu a constatat dacă această cerere întrunește condițiile în care: persoana care solicită separarea trebuie să dețină un drept real; bunul să fi fost inclus în masa debitoare de către administrator/lichidator și că bunul există în natură.

Astfel că, *persoana care solicit separarea trebuie să dețină un drept real* - Codul civil deosebește ca drept real principal - dreptul de proprietate și ca drepturi reale accesorii - dreptul de superficie; dreptul de uzufruct; dreptul de uz; dreptul de abitație; dreptul de servitute; dreptul de administrare; dreptul de concesiune; dreptul de folosință; drepturile reale de garanție, gajul. Reieșind din interpretarea art. 39 și art. 48 al Legii insolabilității cererile de separare pot fi întemeiate doar pe dreptul de proprietate. Drepturile reale accesorii asupra bunului inclus în masa debitoare nu stinge dreptul de proprietate al societății insolabile, respectiv titularii drepturilor reale accesorii nu pot solicita separarea bunurilor din masa debitoare. Corespunzător, se va atrage atenția, că dreptul real al persoanei care depune cererea de separare trebuie să existe până la intentarea procesului de insolabilitate.

Bunul să fi fost inclus în masa debitoare de către administrator/lichidator - legiuitorul stabilește clar, că în masa debitoare se includ toate valorile patrimoniale identificate în mod scriptic și faptic în patrimoniul debitorului. Bunurile se consideră incluse în masa debitoare prin înscrierea acestora în inventar. Astfel, instanțele vor ține cont de faptul, că solicitarea de separare a bunurilor din masa debitoare este întemeiată doar după întocmirea de către administrator/comisia de inventariere a inventarului conform art. 108 Legea insolabilității și doar în privința bunurilor incluse în acest inventar. Nu pot fi separate bunurile ce nu sunt incluse în inventarul masei debitoare. Cererile prin care vor fi solicitate bunuri neincluse în inventarul masei vor fi respinse ca neîntemeiate.

Bunul să existe în natură - persoana ce depune cererea de separare va trebui să dovedească existența bunului solicitat de a fi separat în natură: dacă este bun mobil – prin includerea acestuia de către administrator/lichidator în inventar; dacă este bun imobil – prin înregistrarea acestuia ca bun imobil final (nu viitor) la organul cadastral, sau în alt mod ce va 3 permite individualizarea bunului ca obiect independent de drept. Se va respinge ca neîntemeiată cererea de separare a bunurilor, existența în natură a cărora nu a fost demonstrată.

În aceste condiții este evident că instanța de insolabilitate examinând pricina nu s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice, nu a stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a cerințelor înaintate Rodica Moțpan, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să exercite controlul judiciar asupra soluției date și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii în partea atacată cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Pe cale de consecință și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar avînd în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, instanța de recurs, relevă că hotărârea instanței de insolvabilitate trebuie să fie cât posibil de concisă. Ea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de participanții la proces. Astfel, formulările din conținutul hotărârii trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, concretețe, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve, sobrietate, oficialitate și relevanță.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele indicate, să verifice și alte circumstanțe ce prezintă importanță pentru soluționarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 CPC, probele administrate pe dosar, și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material care reglementează relațiile civile, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de avocatul Ion Grecu în interesele Rodicăi Moțpan.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 în pricina la cererea înaintată de Rodica Moțpan împotriva Agenției Ipotecare „Vis Urban” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu Banca Comercială „Eximbank – Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni privind separarea bunului din masa debitoare.

Se remite cauza la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se spune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Iulia Sîrcu

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari

Maria Ghervas